

DNI INTEGRACYJNE W SZKOLE PONADPODSTAWOWEJ

Czas: minimum 4 dni – tzw. „tydzień integracyjny”.

Cel ogólny: integracja nowego zespołu klasowego oraz zapoznanie z funkcjonowaniem szkoły.

Zmiana szkoły to dla ucznia duży stres i wyzwanie. Po kolejnym etapie edukacji, kiedy uczniowie przyzwyczajeni są do zasad i funkcjonowania w starej szkole, następuje zmiana. Wejście na nowy, wyższy poziom, to dla ucznia ogromny ładunek emocji, niewiadomych, a często i niechęci. Złe wprowadzenie nowych uczniów w zespół klasowy i strukturę szkoły może – i tak często się dzieje – skutkować jego niepowodzeniami edukacyjnymi, niechęcią w angażowanie się w przedsięwzięcia klasy i szkoły, a nawet fobią szkolną. Dla wychowawców i nauczycieli jest to porażka.

Dlatego ważne jest, aby początek roku rozpocząć od integrowania uczniów nowej klasy, bez konieczności przeprowadzania zajęć dydaktycznych (w czasie, kiedy musimy rozliczać się z każdej lekcji, jest to trudne, ale mądrzy dyrektorzy wiedzą, jak zorganizować czas na integrację pierwszaków).

Moja propozycja „tygodnia” integracyjnego była realizowana w gimnazjum, w którym pracowałem, ale na pewno można ją dostosować do potrzeb uczniów szkoły ponadpodstawowej po ósmej klasie. Składa się z 4 części. Każdą z nich można potraktować jako jeden dzień. Pierwsza część rozpoczyna się w dniu rozpoczęcia roku szkolnego, czyli 1 września. Części mogą być skracane lub wydłużane, w zależności od tego, ile szkoła może poświęcić czasu na integrację. Drugi dzień to zajęcia poza szkołą – u nas był to całonocny wyjazd do Kampinosu dla wszystkich pierwszych klas. Jeśli nie jest możliwe zorganizowanie wyjazdu, zajęcia – przynajmniej w części – powinny odbyć się na boisku.

Część I

Temat: *Ja – autoprezentacja*

Czas: 60 minut.

Cele:

Uczniowie

- przedstawiają się, dodając do swego imienia skojarzenie
- słuchają się wzajemnie
- poznają imiona kolegów i koleżanek z nowej klasy
- zapamiętują skojarzenia z danymi osobami.

Metody i formy pracy: rundka, praca indywidualna, praca grupowa.

Środki dydaktyczne: arkusz papieru, wycięte kolorowe serca, flamastry, taśma klejąca lub klej.

Pierwszą część przeprowadzamy 1 września po uroczystym rozpoczęciu roku szkolnego. Zespół klasowy wraz z wychowawcą udaje się do swojej sali. Ważne jest, aby nie rozpoczynać spotkania od podyktowania planu lekcji i przedstawienia ważnych dokumentów szkoły. Wszelkie sprawy organizacyjno-informacyjne na najbliższe dni wychowawca przygotowuje na kartkach, które pod koniec rozda uczniom, albo udostępni je w wersji elektronicznej. Można dodatkowo przeczytać te informacje podczas spotkania i wyświetlić je na tablicy, aby odpowiedzieć na ewentualne pytania. Sprawy te nie powinny jednak być głównym przedmiotem zainteresowania ani nie należy zajmować się nimi na początku.

Wszyscy siadają w kole łącznie z wychowawcą.

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel prosi uczniów, aby określili swój nastrój w skali od 1 do 5. Czym wyżej, tym lepsze samopoczucie. Rundka ta pozwoli, po pierwsze, rozładować napięcie, po drugie uświadomi nie tylko wychowawcy, w jak różnym nastroju są uczestnicy zajęć.

2. Kolejna rundka dotyczy przedstawiania się. Uczniowie podają swoje imię, a do niego skojarzenie ze sławną postacią, np. *Ewa – pierwsza kobieta w Raju*. Kolejny uczeń, zanim powie swoje imię i skojarzenie, musi przypomnieć imiona i skojarzenia swoich poprzedników. Rundkę kończy wychowawca, który bezbłędnie powinien wymienić imiona i skojarzenia swoich uczniów. Zabawie towarzyszy wiele pozytywnych emocji, a taka forma przedstawiania się pozwala już pierwszego dnia zapamiętać imiona. Rundkę można powtórzyć kolejnego dnia. Z doświadczenia wiem, że zabawa ta pozostaje długo w pamięci uczniów. Po trzech latach w gimnazjum, na pożegnalnym spotkaniu również przeprowadziliśmy tę zabawę, wszyscy doskonale pamiętali skojarzenia z I klasy – swoje i kolegów.

Inne wersje tej zabawy to skojarzenia ze zwierzętami czy przedmiotami. Można także poprosić nie tylko o podanie skojarzenia, ale także o jego uzasadnienie, np. *Piotr – jestem jak kot, który lubi chodzić swoimi ścieżkami*.

Zabawę można zmodyfikować także w ten sposób, że uczniowie w kręgu przedstawiają się imionami i skojarzeniami – bez powtarzania imion i skojarzeń kolegów. Następnie wstaną i każdy przywita się z każdym (chodząc po klasie) – uczniowie uściskają sobie ręce, przedstawiają się sobie imionami i skojarzeniami. Wychowawca też bierze w tym udział. Kiedy już wszyscy się sobie przedstawiają, można znów usiąść w kręgu i chętna osoba wymienia imiona i skojarzenia osób, które zapamiętała. Wymienione osoby machają do wszystkich. Następna osoba podaje imiona kolejnych uczniów itd., aż wszyscy zostaną wywołani. Na zakończenie wychowawca wymienia imiona wszystkich uczniów.

3. Następnie nauczyciel wiesza na tablicy duży arkusz papieru, na środku którego wypisana jest nazwa klasy, np. *KLASA I A*. Rozdaje każdemu uczniowi wycięte serce i prosi o napisanie w nim swojego imienia, a następnie przyklejenie go na arkuszu papieru, który przez najbliższe tygodnie będzie jednym z elementów wystroju sali.

4. Spotkanie można zakończyć również rundką, w której uczniowie określą swoje samopoczucie po zajęciach. Po niej należy rozdać kartki z informacjami na najbliższe dni i szczegółowo przedstawić plan dnia wyjazdowego.

Część II

Temat: *Ja i Ty – poznajemy się wzajemnie*

Czas: 1 dzień.

Cele:

Uczniowie

- dokonują autoprezentacji
- określają swoje cechy charakteru
- przedstawiają swoje zainteresowania
- przekazują informacje o drugiej osobie
- potrafią bawić się w grupie

- znają swoje słabe strony
- doskonałą umiejętność gry fair play (rozgrywki sportowe)
- dokonują prezentacji zespołu klasowego.

Metody i formy pracy: słowna, aktywizująca, pantomima, indywidualna, grupowa, zespołowa.

Środki dydaktyczne: piłka, przygotowane kartki (patrz załączniki), pisaki, arkusze papieru, przybory do malowania, wycinania, klejenia itp.

Przebieg zajęć

Dzień drugi wszystkie klasy pierwsze z wychowawcami, pedagogiem szkolnym, wicedyrektorem spędzają poza murami szkoły. Dobrze jest zorganizować wycieczkę niedaleko, do miejsca, gdzie mamy do dyspozycji budynki (w którym uczniowie będą mogli zostawić swoje rzeczy, zjeść posiłek, a w razie deszczu odbyć zajęcia), w bliskim sąsiedztwie lasu, łąki i boiska, gdzie można zorganizować zajęcia na świeżym powietrzu.

1. Po przybyciu na miejscu zapoznajemy uczniów z planem dnia.

Przykładowy plan dnia:

9.00 – 9.15 – zakwaterowanie, zapoznanie uczniów z planem dnia, zapoznanie z regulaminem wycieczki oraz BHP.
9.15 – 10.30 – zabawy integracyjne (1)
10.30 – 11.15 – spotkanie z pedagogiem/psychologiem szkoły (2)
11.15 – 12.00 – spotkanie z przedstawicielami Samorządu Szkolnego (3)
12.00 – 13.00 – przygotowywanie prezentacji o klasie na ognisko (4)
14.00 – obiad
14.45 – 16.00 – rozgrywki sportowe (5)
16.15 – 17.30 – ognisko z podwieczorkiem i prezentacja klas/klasy (6)
ok. 18.00 – wykwaterowanie i powrót do domu.

1a. Klasa wraz z wychowawcą udaje się na boisko/na polanę leśną/na łąkę. Wszyscy stoją w kole. Nauczyciel trzyma piłkę. Zabawa polega na utrwaleniu imion kolegów i koleżanek z klasy. Uczeń rzuca piłkę w kierunku koleżanki/kolegi, wypowiadając jej/jego imię. Jeśli się pomyli, adresat piłki nie łapie jej, a rzucający klęka i w takiej pozycji próbuje jeszcze raz – może zmienić adresata. Zabawa powinna trwać tak długo, aż wszystkie imiona zostaną zapamiętane.

1b. Kolejna zabawa będzie dotyczyła zainteresowań uczniów. Nauczyciel prosi, aby każdy osobno przygotował krótką pantomimę na temat swoich zainteresowań. Po przygotowaniu wszyscy siadają w półkolu. Chętna osoba rozpoczyna rundkę, pokazując swoje zainteresowania miną, gestem, ruchem, a klasa je odgaduje. W tej zabawie nie wolno używać słów. Osoba, której zainteresowania zostaną odgadnięte, wskazuje swojego następcę, wywołując go na środek imieniem.

1c. Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi karteczki, na których zapisane są różne informacje. Zadanie polega na tym, aby w ciągu pięciu minut (wychowawca mierzy czas), znaleźć jak najwięcej osób, których dotyczą te informacje. W danym polu uczniowie wpisują imiona osób, które... Podsumowanie polega na wyłonieniu zwycięzców i nagrodzeniu ich brawami.

Znajdź osoby, które nie lubią chipsów.	Znajdź osoby, które mają w domu zwierzątko/zwierzątka.	Znajdź osoby, które kochają czytać.
--	--	-------------------------------------

Nauczyciel i klasa

Znajdź osoby, które w ostatnie wakacje wypoczywały w górach.	Znajdź osoby, które uwielbiają jeździć na rowerze.	Znajdź osoby, które mają niebieskie oczy.
Znajdź osoby, które urodziły się w maju.	Znajdź osoby, które mają tylko siostrę.	Znajdź osoby, które leciały samolotem.

1d. Moje słabe strony. Do tej pory uczniowie prezentowali się z jak najlepszej strony. Kolejne ćwiczenie będzie polegało na dokończeniu zdań. Nauczyciel rozdaje kartki i prosi uczniów o dokończenie zdań. Następnie, po wyznaczonym czasie, każdy odczytuje swoje zdania. W podsumowaniu należy zastanowić się wspólnie, czy można coś zmienić, pozbyć się wad, przekonać się do czegoś. Jeśli ktoś nie będzie chciał dokończyć zdań, nie zmuszamy go. Ważne, żeby uczestniczył w zabawie.

Dokończ zdania.

- a) Nie podoba mi się we mnie...
- b) Moją największą wadą jest...

2. Spotkanie z pedagogiem/psychologiem szkolnym. Na spotkaniu uczniowie poznają pedagoga/psychologa szkoły oraz specyfikę jego pracy. Pedagog powinien powiedzieć o swoich kompetencjach, z czym mogą się do niego zwracać uczniowie, może również przeprowadzić zabawy integracyjne, testy inteligencji czy trening twórczości. Współpraca pedagoga i wychowawcy musi być ścisła i wspólnie zaplanowana, żeby np. zabawy integracyjne się nie powtarzały.

3. Spotkanie z przedstawicielami samorządu szkolnego. Starsi koledzy opowiadają o pracy samorządu, działaniach, przedsięwzięciach, zachęcają swoich nowych kolegów do uczestnictwa w pracach samorządu i uświadamiają, że każdy uczeń jest członkiem samorządu szkolnego.

4. Klasa przygotowuje prezentację, która zostanie przedstawiona na wspólnym ognisku klas pierwszych. Nauczyciel koordynuje pracami, może służyć pomysłami, ale powinien jak najmniej angażować się w prace swoich podopiecznych. Uczniowie mogą przygotować skecz o klasie, piosenkę, plakat, który zostanie omówiony itp.

5. W zdrowym ciele, zdrowy duch. Bez względu na to, czy w wyjeździe integracyjnym biorą udział wszystkie klasy pierwsze czy tylko jedna warto przeprowadzić rozgrywki sportowe. Za tę część zajęć odpowiedzialni są nauczyciele wychowania fizycznego.

Wariant, kiedy klas jest więcej:

- mecze piłki nożnej między klasami – chłopcy albo chłopcy i dziewczyny razem
- mecz piłki siatkowej dziewczyny – jak wyżej

– bieg na 100 m wszyscy chętni
itd.

Wariant dla jednej klasy:

– mecz piłki nożnej – drużyny mieszane – wybór losowy

– bieg na 100 m

– skok w dal

itd.

Mogą być też inne – nietypowe konkurencje. Wszystko zależy od inwencji organizatorów.

6. Ognisko z podwieczorkiem (pieczenie kielbasek) i prezentacja klas. Każda prezentacja powinna być nagrodzona brawami i skomentowana przez dyrekcję szkoły (jeśli będzie na wyjeździe) lub pedagoga. Zwycięzcy w zawodach sportowych powinni otrzymać dyplomy i publiczne gratulacje. Powrót do domu.

Część III

Temat: *My i oni – nasza klasa i szkoła*

Czas: 8.00 – 12.30

Cele:

Uczniowie

– mówią o swoich odczuciach

– uczą się śpiewać hymn szkoły

– współpracują w grupie, tworząc planszę

– poznają budynek szkolny.

Metody i formy pracy: śpiewanie, praca indywidualna, praca w grupie, oprowadzanie po szkole.

Środki dydaktyczne: teksty z hymnem szkoły, przybory do wycinania, klejenia, rysowania.

Przebieg zajęć

1. Kolejny dzień odbywa się w szkole. Powinno się go rozpocząć od podzielenia się wrażeniami z wyjazdu integracyjnego. Uczniowie mogą mieć różne wrażenia, dlatego ważne jest, aby wszyscy mogli się wypowiedzieć (co ich zaskoczyło, co im się podobało, a co nie, co by zmienili, gdyby to oni organizowali taki wyjazd – na ostatnie pytanie mogą odpowiedzieć po naradzeniu się w grupach).

2. Tego dnia można do współpracy zaprosić nauczyciela muzyki, chyba że wychowawca czuje się na siłach nauczyć uczniów hymnu szkoły. Rozdajemy teksty z hymnem i zanim rozpocznie się nauka śpiewu, tekst powinien zostać omówiony.

3. Kolejna część zajęć będzie poświęcona przygotowaniu planszy charakteryzującej klasę. Na dużym arkuszu papieru rysujemy np. drzewo z owocami. Drzewo to wychowawca, a owoce to uczniowie. Każdy uczeń nakleja na wybranym owocu zdjęcie, podpisuje je imieniem, może napisać coś więcej o sobie. Wspólnie uczniowie wykańczają pracę, tzn. kolorują drzewo, owoce, dokleją ją, wycinają itp. Plansza będzie stanowiła prezentację klasy na zakończenie tygodnia integracyjnego. Prezentację można zrobić na wiele innych sposobów, np. w wersji komputerowej (Power Point) czy scenek dramatycznych.

4. Na zakończenie tego dnia uczniowie pod opieką przedstawicieli samorządu szkolnego poznają szkołę. Starsi koledzy oprowadzają pierwszaków po budynku, pokazując sale, pracownie, gabinety dyrekcji i nauczycieli oraz inne pomieszczenia.

5. Zajęcia kończymy wspólnym odśpiewaniem hymnu w celu utrwalenia i podsumowania dnia.

Część IV

Temat: *My – należymy do społeczności naszej szkoły*

Czas: 8.00 – 12.30

Cele:

Uczniowie

- pracują w grupie
- tworzą „dekalog klasowy”
- formułują zasady pracy w klasie
- dokonują prezentacji zespołu klasowego
- uczestniczą i rywalizują w konkursie.

Metody i formy pracy: słowna, pisanie, praca indywidualna, grupowa, prezentacja.

Środki dydaktyczne: tekst regulaminu porządkowego szkoły, pytania konkursowe, przygotowany arkusz z prezentacją klasy.

Przebieg zajęć

1. Ostatniego dnia integracji uczniowie tworzą „Dekalog klasowy”. Wychowawca powinien zapoznać ich z regulaminem szkoły. Na jego kanwie uczniowie układają własny regulamin. Wszystkie propozycje należy starannie przeanalizować, a te, które spotkają się z przychylnością większości, powinny zostać zapisane na arkuszu papieru (może to zrobić osoba, która ładnie pisze) i wywieszane w sali. Dobrze by było, żeby ktoś przygotował klasowy regulamin w wersji komputerowej i wydrukował dla każdego ucznia, żeby można go było wkleić do dzienniczka.

2. Następnie może odbyć się konkurs wiedzy o nowej klasie i szkole. Uczniowie mogą wypełnić test, odpowiadać przez podniesienie ręki, można klasę podzielić na zespoły. Przeprowadzenie konkursu należy do nauczyciela i zależy od jego kreatywności. Nagroda w konkursie mogą być słodycze, dyplomy, wywieszenie nazwisk zwycięzców w gazetce klasowej itp.

Przykładowe pytania w konkursie:

1. Ilu uczniów jest w mojej nowej klasie?
2. Ile dziewczynek jest w mojej nowej klasie?
3. Jak nazywa się mój wychowawca/wychowawcy?
4. Jak nazywa się pani dyrektor?
5. Jaki jest tytuł hymnu mojej szkoły?
6. Na którym piętrze mieści się biblioteka szkolna?
7. Kto jest patronem mojej szkoły?
8. Przy jakiej ulicy mieści się moja szkoła?

3. Podsumowanie. Tydzień integracyjny powinien zostać podsumowany w sali gimnastycznej. W podsumowaniu uczestniczą uczniowie klas pierwszych z wychowawcami, dyrekcja, nauczyciele,

można również zaprosić rodziców.

Spotkanie powinno rozpocząć się od wspólnego odśpiewania hymnu szkoły. Następnie każda z klas powinna się zaprezentować, np. pokazać drzewko klasy i krótko opowiedzieć o grupie, zaśpiewać piosenkę lub to wszystko, co było przygotowywane w ciągu ostatnich dni.

Na koniec dyrekcja powinna oficjalnie przyjąć pierwszaków w poczet uczniów gimnazjum.

4. Wychowawcy podają uczniom plan lekcji i przypominają, że następnego dnia są zwykłe lekcje.